

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ט"ז שבט תשפ"ג | דף היומי בבלי: נזיר טו | דף הכולל: נדרים נו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן צ"ט עד תחילת סימן ק'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ז' 'והיא גדולה' עד 'ומי שמעלים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והשמונה עשר חשבון האדם" פ"ג "והעשרים חשבוננו עם נפשו"

12 חודשים בארץ הקודש, 3 רעידות אדמה, שאת שלושתן הרגשתי במלוא עוצמתן

מה זה אומר עלי? מה זה אומר עלינו?

הרגשתי שמשמים מביטים עכשיו לארץ - אלינו, אלי. לראות היש משכיל דורש את אלוקים... ידעתי שלא הייתה זו סתם "רעידת אדמה", היה זה רמז ומסר מדויק שנשלח במיוחד בשבילי, ואני בשום אופן לא התכוונתי לפספס את המסר. משמים נתנו לי להרגיש שאי אפשר לישון בשלווה כשהאדמה רועדת תחתינו, אי אפשר לדחות למחר את מה שלא נוכל לתקן היום, כאילו נחיה כאן לנצח. אי אפשר להמשיך ולשדר "עסקים כרגיל" כשכל יום שעון החול הולך ואוזל, ועדיין לא הצלחנו לשפר את חיינו, להגיע לקרבת אלוקים בעצמנו ולסחוף את סביבתנו למסרתנו בעולם, להגביר חיילים ללימוד התורה, ולעשות נפשות בקיום המצוות ה' הביט אל הארץ, אל הילדים שלו. והארץ רעדה. האם הוא שמח ממה שראה כאן?

למחרת, עדיין אחוז ברושם הרעידה שטלטלה אותי, גיליתי שלא כולם הרגישו אותה והיו לא מעט שהמשיכו לישון בשלווה גם בעת שהאדמה רעדה תחתיי במלוא המרץ. בתחילה תהיתי לעצמי - הייתכן שאנו חיים על אותה האדמה? ומה זה אומר עלי אם אני מרגיש והשכן שלי לא?

אבל מהר מאוד הבנתי שרק מי שהיה צריך להרגיש את הטלטלה הזו - הרגיש אותה, ומי שלא היה צריך להרגיש אותה - לא הרגיש, גם אם הוא היה איתי באותו החדר. זה היה מעין

דוד רוזנפלד

אתמול לפנות בוקר הורגשה רעידת אדמה קטלנית בעוצמה של 7.8 שהתרחשה במרכז טורקיה והורגשה גם בסוריה, בקפריסין ובישראל.

הייתה זו רעידת אדמה נוספת שמצטרפת לשרשרת הרעידות שהורגשו בארץ ישראל בשנה האחרונה. כשהאחרונה שבהם הייתה בעוצמה של 3.5 והורגשה בעיקר בצפון הארץ לפני כחצי שנה כשהיא מצטרפת ל-2 רעידות משמעותיות יותר שהורגשו ברחבי הארץ לפני כשנה בדיוק ב-כא' שבט תשפ"ב.

12 חודשים בארץ הקודש, 3 רעידות אדמה, שאת שלושתן הרגשתי במלוא עוצמתן.

מה זה אומר עלי?

מה זה אומר עלינו?

הרעידה שהורגשה היטב במקומות רבים בארץ הזכירה לי את אחת מרעידות האדמה הראשונות שחוויתי. היה זה ליל שבת, ואני שהייתי כל כך עייף מאירועי השבוע שחלף, כבר הייתי שקוע בשינת שבת משובחת ומלאת חלומות. לפתע, הרגשתי איך כל החדר שלי רועד, יחד עם כל תכולתו, במשך שניות ארוכות מאוד... קמתי בבהלה, שטוף זיעה, ולא הצלחתי לחזור לישון גם שעה ארוכה אחר כך. נזכרתי בפסוק מתהילים המשבח את נפלאות הקב"ה: "הַמְבִּיט לָאָרֶץ, וַתִּרְעַד; יָגַע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ"

והמקיץ נרדמים, ולך לבדך אנחנו מודים". אנו מודים ומהללים את הקב"ה על כך שהוא לא נותן לנו לישון בעולם הזה, שהוא עולם העשייה, אלא דואג להעיר אותנו מדי פעם, ולהזכיר לנו את שליחותנו החשובה בזה העולם, כל אחד לפי בחינתו וייעודו, ושלא נחיה כאן עד דלא ידע.

כל אחד מאיתנו מרגיש בתקופה האחרונה סוג של "חוסר יציבות". וזה לא סתם. כל הדברים בהם נאחזנו בעבר, כבר לא יציבים בעבורנו כמו אז. אנחנו מרגישים שהאדמה רועדת תחתינו, ולא רק באופן פיזי. אין ביטחון באדם, אין ביטחון במערכת ה'בטחון', ולגמרי לא שכחנו מהחידק הקטן שהשבית את העולם רק לפני מעט זמן - הקורונה. ומדוע?

כי הקב"ה רוצה שנגיש באופן החזק, האמיתי והמוחשי ביותר ש- אין עוד מלבדו. הממשלה, הפרנסה, הבטחון, החברה - שום דבר לא באמת יציב, הכל מרגיש לנו רעוע פתאום, כשהוא לא יד ביד עם ה' יתברך. אפילו האדמה - רועדת. אבל רק מי שאוחז בה' יתברך - הוא לבדו יציב ובטוח באמת. על כן, הפתרון לכל חוסר היציבות והביטחון שאנו מרגישים הוא רק - "בטח באחד - ואל תפחד".

"שעון מעורר סלקטיבי" - שתפקידו להעיר רק את מי שהיה צריך להתעורר, את מי שקצת "נרדם בשמירה".

באור החיים הקדוש מובא כי "יכול השי"ת להשמיע לאחד קול גדול - וזולתו לא ישמע מאומה".

משמים קוראים לכל אחד לפי אופיו ותכונותיו, וכפי המובא מהרה"ק מברסלב - לאחד - ברמיזה, ולאחר - בקול גדול. הכל תלוי במרחק שבין אותו האדם לבין בוראו.

במעמד הר סיני, כשבני ישראל קיבלו את התורה, נאמר: "קול ה' בכוח, קול ה' בהדר", ומפרשים חז"ל כי "קול ה' בכוח", הכוונה שכל אחד שמע וקלט את דברי ה' יתברך, לפי כוחו ודרגתו. "קול ה' בכוח" - בכוח של כל אחד ואחד: הבחורים לפי כוחן והקטנים לפי כוחן" (שמו"ר פרשה כט, א).

הקב"ה, א-ל רחום וחנון, דיבר לכל אחד ב"שפה" שלו, וכל אחד הבין את מה שהיה צריך להבין מאותו המעמד, בהתאם לכוחו וליכולת ההכלה שלו. וכמו אז כך גם היום. לאחד תספיק רעידת אדמה באפריקה שישמע עליה בחדשות כדי להתעורר, ואת האחר- גם 3 רעידות אדמה, כאן, בישראל, יתקשו להעיר. וכמובן שאינני מדבר על שינה פיזית, אלא על תרדמה רוחנית. ב"נשמת כל חי", אנו משבחים את הקב"ה: "המעורר ישנים

בדרך כלל כשהיינו באים בקבוצה הוא כבר היה ער, וגם אם היה קורה שבאותו זמן היה ישן, אבל הוא רק שמע רשרוש שהולך ומתקרב והיה מבין שכבר באו חברי השיעור, אז הוא פשוט היה קופץ מהמיטה, ולא משנה באיזה גיל זה היה

כיצד ניצל מרן בעל 'אילת השחר' את הזמן, ומה היה היחס שלו ל'שתי דקות'

אולם ראש הישיבה הרגיש לא נעים שהוא יושב ולומד ואותו אחד נוהג, אז הוא הסביר את עצמו, ועשה עצמו כאילו כמתנצל, והתחיל לדבר איתו על יקרות הזמן, כמה תורה אפשר לחטוף בכל דקה, וכמה אפשר לזכות, ובכך לתת לו את ההרגשה הנעימה. כפי הנראה כל צורת העבודה שלו היה בכאלו דרגות גבוהות, הבין אדם לחבירו והרגישות לזולת היה בכזו גדלות נוראה כמו שהיה בכל עבודת ה' שלו.

ניצול הזמן

בלימוד התורה הק', הייתם צריכים לראות איך שבכל הזדמנות היה מזכיר שהחפץ חיים זצ"ל כותב שבכל דקה אפשר לדבר 200 מילים!!!, ולפי הגר"א ז"ל שכותב שכל מילה של תורה זה מצוות עשה דאורייתא של לימוד תורה, אז בדקה אפשר להרויח 200 מצוות דאורייתא!!!...

אני זוכר איך שפעם אחת שהיינו יושבים ולומדים עמו לפני ותיקין, אז דרכו בקודש שהיה מתעטף בטלית שלושים דק' לפני

זכיתי פעם לשמוע שסיפרו למרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, שיש איזה סוחר אתרוגים שהתבטא, שבין ראש השנה לסוכות הוא "ישן רק ברמזורים", והסביר, שעכשיו זה 'הימים שלו', אין לו זמן לישון, הוא יודע שאם לא יעבוד עכשיו, לא יהיה לו פרנסה לכל השנה.

אמר לו ראש הישיבה מיד, "אצלנו תמיד אלו הימים שלנו". אני חושב שזה משפט שמאד משקף את ההסתכלות שלו וכל צורת החיים שלו שהרגיש כל הזמן את ה'בואו ונחשב חשבוננו של עולם'.

זוהי הסתכלות של אדם גדול על ניצול הזמן, והייעוד של האדם בחיי חיותו, ואת ההסתכלות הנכונה שיש להביט על החיים ולהרגיש כל הזמן 'בואו ונחשב חשבוננו של עולם'

לנצל כל רגע

סיפר לי יהודי שבנסיעה שהוא נסע עם ראש הישיבה לברית בירושלים, ראש הישיבה ישב והוציא ספר ללמוד תוך כדי הנסיעה,

הזריחה, ופעם אחת שאל כמה זמן נשאר לנו עד התפילה?, אז אמרנו לו: שתי דק'. הוא מיד הוא קרא: "שתי דקות זה 400 מילים!!!"

היינו רואים במוחש אצלו מה הערך של שתי דקות בלבד!!! אנחנו לא יודעים מה ערך של הדקות, אבל ב- שתי דקות אפשר לעשות המון מצוות, ב- שתי דק' אפשר לחזור בתשובה ולהשתנות, וכמו שאמרו חז"ל: "יש קונה עולמו בשעה אחת" [ע"ז י:], זו היתה האימרה הקבועה השגורה על לשונו, ככה כל דבר היה אצלו, לנצל להרויח כל דקה בעוה"ז. ועד זיקנה ושיבה היה אפשר לראות אותו חי בכזה חטיפות, איך היה חוסף כל שניה, הוא לא ויתר אפי' על דקה אחת בחייו. והיה מתייגע על כל מילה בגמ' הקדושה, וזכה לסיים את כל הש"ס ואת כל השו"ע בעיון

ממש.

זריזות בקימה

למדנו אצל ראש הישיבה מסכת זבחים, השיעור היה מתקיים באשמורת הבוקר, בתחילה הזמן הרשמי היה בשעה ארבע בבוקר, אח"כ הזיזוהו לשעה ארבע ורבע, עוד לפני תפילת ותיקין. הוא היה קם מוקדם, כמו גיבור חיל.

בדרך כלל כשהיינו באים בקבוצה הוא כבר היה ער, וגם אם היה קורה שבאותו זמן היה ישן, אבל הוא רק שמע רשרוש שהולך ומתקרב והיה מבין שכבר באו חברי השיעור, אז הוא פשוט היה קופץ מהמיטה, ולא משנה באיזה גיל זה היה.

(קניני תורה' להגאון ריב משה סחייק שליט"א, מפי הגה"צ רבי גדליה הוניס' ברג שליט"א נכד מרן)

אפילו אזרחות יוונית כבר לא היתה לו, אבל בעיניו הוא נשאר מלך, חי כמלך ומת כמלך, וגם זכה להלוויה מלכותית...

"לעולם ישתדל אדם לרוץ לקראת מלכי ישראל ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אלא אפילו לקראת מלכי עכו"ם"

יוחנן וסרמן

קונסטנטינוס השני מלך יוון, מת באחרונה בלונדון, בגיל 82. ימים אחדים לאחר מכן הוא נקבר בהלוויה מלכותית, עם כל כללי הטקס, ביוון ארץ מולדתו, בה התגורר בסך הכל 22 שנה במצטבר במשך כל ימי חייו.

כמובן שזה מעורר תמיהה. קודם כל לא שמענו שביוון יש בכלל בית מלוכה פעיל, בנוסף איך ייתכן שמלך יוון חי בה רק 22 שנה, האם הוא לא אזרח יווני? ובכן, מסתבר שלא...

מאחר וגמרא בברכות אומרת "אמר רבי יוחנן לעולם ישתדל אדם לרוץ לקראת מלכי ישראל ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אלא אפילו לקראת מלכי עכו"ם שאם יזכה יבחין בין מלכי ישראל למלכי עכו"ם", כדאי שנעיין קצת בקורות חייו, ואולי גם ניקח מהם לעבוד את ה'.

מותו של קונסטנטינוס בשבועות האחרונים אירע כ-55 שנה אחרי שהודח מתפקידו, ולמעלה מ-60 שנה מאז סיים למלוך בפועל על יוון.

בשלושת העשורים האחרונים, המלך המודח אפילו לא הוגדר כאזרח יווני, ומאז הדחתו ביקר במולדתו רק פעם אחת בודדת, לרגל הלווית אמו. זאת, בטענה שהוא עדיין המלך היחיד והלגיטימי של יוון ולכן הוא לא מוכן לבקר בה מבלי לזכות לקבלת פנים מלכותית כיאה וכיאות לשליט הארץ, ומבלי שחיילי המשמר המלכותי ילוו אותו בכל אשר יפנה.

קונסטנטינוס נולד כאחינו של מלך יוון, ובתקופת מלחמת

העולם השניה חיה המשפחה כולה בלונדון ולאחר מכן בקהיר. לאחר המלחמה מת דודו בלא בנים, ואביו ירש את הכתר. הוא עצמו הפך להיות יורש העצר. כשהיה בן 23 מת אביו והוא עצמו הוכתר כמלכה של יוון, אלא ששלוש שנים אחר כך התחוללה מהפכת הקצינים, ויוון הפכה להיות מדינה עם משטר צבאי. משפחת המלוכה, ובראשה המלך עצמו, גלתה ללונדון משום שהוא היה קשור בקשרי משפחה עם בית המלוכה הבריטי.

במשך שבע שנים שרר ביוון משטר צבאי, ועם חידוש הדמוקרטיה שב קונסטנטינוס בשמחה רבה לארצו כדי למלוך עליה, אבל הוא לא התקבל בזרועות פתוחות...

במשאל עם שהתקיים זמן קצר לאחר מכן הוחלט לבטל את המלוכה, ומעמדו המיוחד של המלך נשלל ממנו. הוא שב ללונדון שם התגורר עד מותו.

לפני כ-30 שנה דרש משרד הפנים היווני שקונסטנטינוס יבחר לעצמו שם משפחה. עד אז לא היה לו שם משפחה משום שהוא היה שייך לבית המלוכה. עם זאת, המלך הגולה סירב בכל תוקף, וטען כי זאת עזות מצח מצד השלטון שמורד בו לדרוש ממנו דרישה מחוצפת שכזאת. בעקבות כך בוטלה אזרחותו היוונית.

כך לאורך שנים רבות המשיך קונסטנטינוס 'להרגיש מלך' למרות שבעולם כבר שכחו מזמן שפעם היה מלך שנשא את השם הזה.

לאחר מותו, החליטו כל קרובי משפחתו הקרובים והרחוקים, שנמנים על בתי המלוכה שעדיין פעילים באירופה, לערוך לקרובם הלוויה מלכותית. דווקא המלך הבריטי נעדר ממנה ולא

מוותרים בשום אופן, גם אם אין לו שום משמעות בעיני אחרים. על אחת כמה וכמה כשאנחנו בני מלכים, תואר עם תפקיד שיש בו מחויבות רבה, כמה אנחנו צריכים להיאחז בתואר הזה, ולדבוק בו בכל עוז ותעצומות.

גילה עניין רב בכבוד האחרון שהתבקש לחלוק לבן דודו, אבל מלכי דנמרק ושבדיה, בלגיה וספרד ועוד, ניאותרו להשתתף והגיעו ליוון כדי להשתתף בהלוויית המלך היווני האחרון. אולי אנחנו יכולים ללמוד מזה, שעל מעמד המלוכה לא

השופט מהרהר מעט: "בקשתך נוגעת ללב", הוא אומר. "אני צריך לחשוב על כך. אתה תצא מכאן אל הכלא, ואני כבר אשלח להם הוראה כזאת אם אחליט לקבל את בקשתך. אני מבטיח לחשוב על פתרון עבורך"

אז מה עושים פעילי 'אחינו'? הנה דוגמה נהדרת להרצאה שמוסר פעיל הארגון הרב אברהם ביטון, בה הוא מסביר לבני הנוער המתקבצים למדרשיה, איך נראה מי שהעביר את חייו בעולם הזה ולא זכה להכניס בהם תוכן אמיתי ומשמעותי

עונש מוות הוא בשבילי. התרגלי לעשות ולפעול למען הזולת. אם אשב בבידוד לא אוכל לעזור לאיש, לא אוכל לחיות כך אפילו חודש אחד. אם יש את נפשך להציל אותי, אנא הורה לסוהרים שיאפשרו לי להשתתף בפעילות כלשהי שתביא תועלת לאנשים אחרים".

השופט מהרהר מעט: "בקשתך נוגעת ללב", הוא אומר. "אני צריך לחשוב על כך. אתה תצא מכאן אל הכלא, ואני כבר אשלח להם הוראה כזאת אם אחליט לקבל את בקשתך. אני מבטיח לחשוב על פתרון עבורך".

הנאשם הודה לשופט בחום, ופנה לצאת מבית המשפט, כשהוא מלווה בידי סוהרים חסונים וחמושים.

בהגיעו לבית הכלא, מקדם את פניו המנהלת של מתקן הכליאה המבודד: "השופט שלך דיבר איתי", אמר לו. "הוא הורה לי להעביר לתוך הכלא את מטחנת הקמח של הכפר הסמוך. זהו כפר מבודד שתושביו מקבלים קמח רק מהמטחנה הזאת, וכעת הם ישמחו מאוד אם אתה תהיה זה שיסובב את הידית כל היום, כדי שהם יוכלו לפטור את עצמם מהעול הכבד הזה. גם כך פרנסתם קשה מאוד, והתרומה שלך עבורם תהיה עצומה".

יוג'ין מוכנס אל התא בו יבלה את 20 השנים הקרובות. מהחלון נשלחת פנימה זרוע מתכתית מוכתמת בכתמי חלודה. יוג'ין מביט בה, ונאנח בהקלה. אכן, שהותו בכלא לא נעימה, זהו עונש חמור מאוד עבורו, אך לפחות הוא יכול להתנחם בכך שגם במשך שהותו בכלא יוכל לסייע לאנשים עניים ומסכנים.

וכך, מדי בוקר, יוג'ין משכים קום, פוקח את עיניו וממהר לעמוד ליד הידית הענקית. הוא מסובב אותה במרץ במשך שלוש שעות, זיעה נוטפת מגופו, פניו אדומות ממאמץ, אך לבו מלא שמחה. 'בוודאי יושבים כל תושבי הכפר ותוהים מי הוא הנדיב האלמוני שטוחן עבורם קמח כל יום', הוא חושב לעצמו, פורש להפסקה בת שעה, וחוזר לסובב את הידית שלו שעות נוספות: 'כשאצא מהכלא, הם בוודאי יערכו לי קבלת פנים חמה ושמחה

יוג'ין עמד על דוכן הנאשמים והשפיל את מבטו בבושה. בעוד זמן קצר יקריא השופט את גזר הדין שלו, לאחר שהורשע בלקיחת שוחד ושורה של מעשי גניבה.

מאז עמדו על דעתו היה יוג'ין איש של עשייה. תמיד הקפיד לעזור ולסייע להוריו, לחבריו ולסתם אנשים שעברו על ידו. את כל חייו הקדיש למען הזולת, אך לאחר שהתקדם בסולם הדרגות והפך לראש העיר, החל יצרו הרע מלחש על אזנו, ומפתה אותו לגנוב ולקבל שוחד.

שלושת השופטים נכנסים אל היכל בית המשפט, גלימות שחורות משתלשלות מכתפיהם, ופניהם חמורות סבר. השופטים תופסים איש איש את מקומו, ואב בית הדין מעלעל קלות בדפים שבידו לפני שפותח בהקראת גזר הדין.

עיניו של יוג'ין כבויות. אלו הם הרגעים המשפילים ביותר בחווה אי פעם. המילים המשוגרות מפיו של השופט, נוחתות עליו כמטר של אבנים כבדות ומשוננות. גזר הדין קשה מנשוא: הוא נשלח ל-20 שנות מאסר בכלא שיואנג הידוע לשמצה. זהו כלא השוכן אי שם באחד המחוזות המבודדים של המדינה, הגישה אליו אפשרית רק אחרי רכיבה ארוכה על גבי פרדות, והאסירים מוחזקים בתנאי בדידות.

"נכון שהקדשת את חיך למען הכלל" אומרים השופטים ליוג'ין, "ועל פניו היינו צריכים להקל בעונשך, אך באחרונה ניתנה הוראה להקשיח את היחס לעבריינים שפשעו במעשי שחיתות וגנבו מהקופה הציבורית. אנו נאלצים למצות עמך את הדין, ללא משוא פנים".

אב בית הדין הכה בפטיש, ונתן את האות להוצאת הנאשם מבית המשפט. ידיהם החסונות של הסוהרים כבר מחזיקות בזרועותיו של יוג'ין, מבהירות לו כי עליו להתלוות אליהם, לפני שיאלצו להשתמש באלות התלויות על חגורותיהם.

יוג'ין מרים את עיניו ונושא אותן בתחינה אל אב בית הדין. "אדוני השופט" הוא מתחנן בקול רועד, "גזר הדין שגזרת עלי,

אותו אל הכפר הסמוך, כדי לראות את האנשים שאכלו מהקמח שלו יום יום, במשך 20 שנה, אך לא טרחו לבוא ולקבל את פניו. הסוהר פרץ בצחוק מתגלגל. "אתה אשכרה חושב שבאמת האכלת את הרעבים?!", פחחחח.

אתה היית הבדיחה של הכלא. הידית הזאת שסובבת כל היום, לא היתה מחוברת לשום מכשיר. סתם עמדת כמו גולם וסבבת אותה שעות על גבי שעות. זאת היתה המצאה של השופט שריחם עליך ורצה לתת לך הרגשה טובה. תתפלא לשמוע, שהכפר הזה שסיפרו לך עליו, לא קיים בכלל, והידית הזאת שסובבת היתה שייכת בכלל למחרשה. סתם חיברו אותה לקיר של החדר שלך, כדי שתדמיין שאתה עושה משהו טוב.

"אחים יקרים" מסיים הרב ביטון את דבריו. "סיפורו של יוג'ין אינו אלא משל, והנמשל נוגע לכל אחד מאתנו. כל אחד ואחד מאתנו יכול להיות כמו יוג'ין הזה, ולסובב כל החיים ידית שמאחוריה אין כלום. "אדם הולך לבית הספר, לומד, מוציא בגרויות, עושה צבא, אוניברסיטה, תואר, קריירה כסף ומשפחה, אבל הוא עלול לגלות בגיל חמישים, שישים או שבעים, שהוא בעצם לא עשה כלום. שהוא סובב ידית שאינה מחוברת לשום מכונה. שהוא סתם העביר את שנותיו במרוץ אחר כבוד וכסף שלא נתנו לו כלום.

"כל אחד צריך לחפש משמעות לחיים שלו. להתחבר לחלק הרוחני שבו, להכיר ברגשות האמתיים והנסתרים המפעמים בליבו של כל יהודי. ללבות את הניצוץ לכדי להבה בוערת. יש אנשים שמגלים את האמת ואת משמעות החיים רק בגיל מבוגר, ויש כאלו שנולדים, חיים ומתים בלי שהיתה להם משמעות בחיים. "אני תמיד אומר לחבר'ה אצלנו במדרשה. בואו לא נחכה לגיל מבוגר, בואו לא נסובב את הידית לחינם, נתפוס את החיים בתחילתם, ונחיה אותם עם משמעות ועם תוכן טהור ורוחני".

עברו ימים, חלפו שנים, ויוג'ין מסובב את הידית בפעם האחרונה. 20 שנה הוא בילה בחדר הצר הזה. עיניו כבר ראו עלה ירוק, קרני השמש לא ליטפו את ראשו המקריח, ריח של חופש לא בא אל חוטמו. הוא עומד לצאת מהכלא, זקן ותשוש, אך מלא סיפוק וגאווה. בעיני רוחו הוא מדמיין את תושבי הכפר ממתנינים לו בכיליון עיניים. ילדיהם בוודאי צועדים בסך כשלפידים בוערים בידיהם, והנערים מן הסתם הכינו ריקו מיוחד שירקדו לכבודו לצלילי תזמורת עמוסת כלי נשיפה והקשה.

הסוהרים פותחים את הדלת. פניהם חתומות. יוג'ין מחייך אליהם בסיפוק, ומלהג בהתלהבות על קבלת הפנים החגיגית הממתינה מבעד לחומות.

הוא צועד בעקבות הסוהר, צוחק כל הדרך אל החופש. בידיו צרור קטן עם פת לחם ומימיה, צידה לדרך מאת מנהל הכלא. יוג'ין לא רצה להעליב את המנהל ולכן הסכים לקחת את התרמיל. האמת היא שהוא בכלל לא זקוק לו, שכן מעבר לחומות מחכה לו קבלת פנים שלבטח תכלול גם מתנות יקרות ערך, בהן גם תופינים וחבילות מזון.

סוהר גבה קומה מבקש לראות את האישור החתום בחתימתו של מנהל הכלא, ולאחר שמוודא כי אכן מדובר כאן באסיר שסיים לרצות את עונשו, הוא שולף מכיסו צרור מפתחות כבד, ופותח את השער של החומה הגדולה המקיפה אל כל מתחם הכליאה. נשימתו של יוג'ין נעתקה ממנו. עיניו יוצאות מחוריהן, מביטות אל עבר הדלת הנפתחת. עוד רגע והמחזה הנהדר של קבלת הפנים יקדם את פניו.

איש לא המתין לו, ליוג'ין, מעבר לגדר. רק סוהר עם פרדה לבנה מחכה לו כאן כדי לקחת אותו אל העיר השוכנת במרחק יום וחצי רכיבה. יוג'ין מאוכזב מאוד. הוא מבקש מהסוהר שייקח

מעשה מופלא מצאתי בספר עתיק יומין אודות רבן ומאורן של ישראל, הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, שימחיש לנו כיצד ראה גאון הגאונים את כל ענייני העולם הזה, כמי שיש להם מטרה אחת ויחידה להרבות כבוד שמים

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

בימי זקנותו של רבי עקיבא איגר, הייתה תקופה מסוימת שלא חש בטוב, והוצע לו לנסוע לעיר וורשא, מקום מגורי בנו הגאון רבי שלמה איגר זצ"ל. הוסבר לו כי שם יוכל לנוח מעט מטרדות הרבנות המפרכת, ומעול הכלל המשתרג על צווארו.

מעשה מופלא מצאתי בספר עתיק יומין אודות רבן ומאורן של ישראל, הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, שימחיש לנו כיצד ראה גאון הגאונים את כל ענייני העולם הזה, כמי שיש להם מטרה אחת ויחידה להרבות כבוד שמים:

נשכרו פועלים שהשלימו את בניית הטירה, תוך מילוי קפדני אחר שרטוטי האדריכל.

עם גמר הבניה, חלה העשיר לפתע וכעבור זמן קצר נפטר, מבלי שהספיק להתגורר בה וליהנות מפרי עמלו. יורשיו, שלא ידעו מה לעשות עם טירה כה ענקית שנפלה בחלקם, ניסו למכור אותה בכל דרך ולא עלתה בידם. למצער, עלה בידי אחד מהם רעיון; לאחרונה הוא שמע כי הממשלה מחפשת באותו אזור שטח מתאים לשם בניית בית חולים. אם כן - אולי תסכים הממשלה לרכוש את הטירה ולשכן בה את בית החולים.

ממחשבה למעשה, פנה מיד לנציגים ונסה לשכנעם כי הטירה עשויה בהחלט להתאים לבית החולים, וכי ניתן לשנות את יעודה בקלות. הוא החל להציע בלהט כי בפינה זו ימוקם חדר הניתוחים, בפינה אלמונית חדרי מיון, בזווית אחרת חדרי לידה, וכן הלאה... כאשר הגיעה ההצעה לגורמים הרלוונטיים המתמחים בבניית בתי חולים, הם נדו לו בראשם והביעו תמיהה נוכח ההצעה הטיפשית שהציע.

הם הסבירו לאיש כי עליו להבין, שבשביל להקים מרכז ענק כמו בית חולים, מוכרחים לקחת בחשבון כבר ברגע הראשון, עוד לפני תחילת הבניה, אלפי פרטים שונים שיתאימו במיוחד עבורו. המקום אמור להכיל אלפי מיטות, מאות חדרים, עשרות מבואות, מעליות, מדרגות, נקודות חשמל ומים, מקומות איחסון גדולים של תרופות, מצעים ושאר אביזרים שונים ועוד. למן הרגע הראשון הוא אמור להיות מתוכנן ומעוצב בקפידא עבור בית חולים.

עליו להבין, כי טירה גדולה ורחבת ידיים ככל שתהיה, כיון שנועדה מתחילתה למטרה שונה לגמרי, לא תוכל בשום פנים ואופן לשמש בית חולים בצורה טובה ומושלמת, גם אם יעשו בה שנויים מרחיקי לכת. לעולם לא יצליחו להביא אותה לדרגת יעילות כמו שיועיל בניין שנבנה, תוכנן ועוצב מלכתחילה לצורך בית חולים.

הנמשל הוא נוקב ואמיתי: מטרת יצירת האדם היא להרבות כבוד שמים בבריאה. "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו". על ידי ששומר האדם את חוקי התורה ומקיים את מצוותיה כתקונן, הוא למעשה מיישם את מטרת בואו לעולם ומרבה כבוד שמים. כי העולם תוכנן ועוצב בדיוק בשביל מטרה זו. כל הבריאה כולה נועדה לשרת ולהביא את המטרה הנעלה של ריבוי כבוד שמים, ומותאמת במיוחד בשביל זה.

אי לזאת, כל אימוץ צורת חיים ששונה מחיי התורה, וכל ניסיון ליהנות הנאה אמיתית ומספקת מענייני העולם הזה - שאין לה שייכות עם כבוד שמים, כמוה כשינוי הייעוד שלשמו נוצר האדם, והינו ניסיון שנועד מראש לכישלון. מאחר והאדם לא נברא אלא להרבות כבוד שמים, הרי ששום עונג אחר לא מסוגל להביא את הנפש אל סיפוקה המלא, אלא אם יתאים את עצמו במדויק לתוכנית המקורית שעבורה היא נוצרה!

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

בכניסה לוורשא המתינו בכיליון עיניים קהל אלפים, שבאו לחלק כבוד ראוי לעמוד התורה שבדור, ובכניסתו לעיר כולם הצטופפו סביב הכרכה, מתוך רצון עז לחזות בזיו פניו של גאון הגאונים שיצא שמעו בכל הארץ.

מיד עם בואו לעיר תקפה אותו חולשה גדולה. בנו, רבי שלמה איגר, נרעש ובקש להזעיק את טובי הרופאים לבדוק את מצבו. רבי עקיבא איגר התנגד בתוקף ואמר לבנו: "אין צורך! מה יעזרו הרופאים? הרי יודע אני את הסיבה שבגינה אינני חש בטוב, זאת משום שכבר שלושה ימים לא עסקתי בעיון התורה כראוי מפני טורח הדרך. אנא הביאו לי גמרא פלונית, אלמד קצת ובעזרת השם אשוב לאיתני!..."

ואכן כך היה. הביאו לו גמרא, וכעבור כמה דקות שבה רוחו אליו, ויהי לפלא!

לאחר מעמד קבלת הפנים, ביקש רבי שלמה שיסיעו את האב הגדול לאחד המוזיאונים העתיקים בעיר. המוזיאון היה ממוקם בבניין מרהיב ביופיו, שהיה נדמה יותר כארמון. מן החלונות השתקף נוף נפלא של גינת פאר מרשימה במיוחד. המשמשים הושיבוהו בתחילה על כיסא עתיק מצופה זהב, ששימש את אחד השרים הבכירים במלוכה מאתיים שנה קודם לכן, אל מול החפצים העתיקים והנדירים שהוצגו שם לראווה, מתוך רצון וכוונה שיתרשם מהם.

אולם להשתוממותם הרבה, רבי עקיבא איגר נותר שקוע עמוק עמוק במחשבותיו, לא הביט לכיוון החפצים המצגים מולו ולא הגיב אף מילה. כעבור כמחצית השעה שאל לפתע את משמשיו: "היכן התינוק?". כשתמהו לפשר כוונתו, הסביר ברצינות תהומית: "סבור הייתי שבאנו למקום כה יפה, משום שאמורה להתקיים כאן ברית מילה..."

מעשה מופלא זה משקף מאד את הליכות חייהם של גדולי הדורות. היה פשוט אצלו כי לא בא לכאן כי אם למטרת מצווה או עניין אחר שתכליתו כבוד שמים, ולולי זה אין כל סיבה לשהותו כאן! כל ענייני העולם הזה הם רק אמצעי לעניינים המרובים כבוד שמים!

מפליא ביותר!

והנה יש להוסיף עוד הארה נפלאה בעניין כבוד שמים: כיוון שכל תכנית הבריאה מעצם קיומה, מטרתה היא להרבות כבוד שמים, וזוהי תמצית לימוד התורה וקיום המצוות, לכן גם כל פעולה שנוגדת את תכנית הבריאה - לא תצלח! לא יתכן לחיות כאן בעולם הזה, בצורה שנוגדת את מטרת החיים, ולחשוב כי הם יעשירו את האדם, ויגרמו לו לאושר וסיפוק אמיתי.

שמעתי פעם משל נפלא שממחיש היטב את העניין: אדם עשיר בעל אמצעים קנה שטח גדול במרכז העיר. הזמין אדריכל מומחה וביקש ממנו לשקוד על תכנית בניית טירה גדולה, נאה ורחבת ידיים, שתתאים לצרכיו האישיים וצרכי בני ביתו. כעבור תקופה כשהציג האדריכל את תכניתו בשלמות,

באותו רגע ששלף את הפחית מהתיק, קפץ לעברו הודי אחד, והחל לצעוק עליו באנגלית "גנב! חצוף!"

סיפור מיוחד על הישראלי שנסע לטייל בהודו ושם התקרב לאבינו שבשמים

מאת: הרב יהושע לייבזון

אני רוצה להביא בפניכם סיפור מעניין על יהודי שדוקא בהודו המרובה במעשה אלילים, חזר בתשובה לאביו שבשמים. את הסיפור סיפר הגאון ר' יחיאל מאיר צוקר שליט"א, מתוך הספר 'דורש טוב'

זהו סיפורו של בנו של אחד משופטי בית המשפט העליון שחזר בתשובה. היום הוא משמש כמרצה בכיר, ר"מ בישיבה, ותלמיד חכם גדול. הוא סיפר סיפור מדהים על הגורם המרכזי לחזרתו בתשובה:

הסיפור מתחיל כשהצעיר החליט שהוא יצא לטיול בהודו, קצת להתאוורר. בהודו יש חוק שאסור לאדם שבא לחוף הים להביא עמו משקאות חריפים מהבית, אלא - אם רצונו לשתות - עליו לקנות זאת בקיוסק הממוקם על חוף הים. כך יכולים הזכיינים, שזכו במרכז על ניהול הקיוסק, לגבות מחיר מפולפל על כל פחית בירה... אדם שנתפס כשהוא מוציא פחית בירה מתיקו - צפוי לקנס כספי גבוה.

אבל, לדאבונו הרב, כל העולם יודע ש'ישראלי' הוא שם לוואי לטיפוס חצוף, לא ממושמע, מששום ש"כשהם יורדים - הם יורדים עד התהום", וגם מיודעינו החליט לא להיות 'פרייאר', ולא הסכים בשום פנים לשלם חמישה דולר על פחית בירה שעולה חצי דולר בחנות רגילה, וכמובן הביא איתו פחית מהבית בתוך התיק.

דא עקא, באותו רגע ששלף את הפחית מהתיק, קפץ לעברו הודי אחד, והחל לצעוק עליו באנגלית "גנב! חצוף!"

לאחר שסינן לעברו עוד כמה קללות מפיו. לפתע - בבת אחת נעצר, ופנה אליו: "רגע! האם אתה יהודי?" ומשהשיב בחיוב, החל הלה להתנצל: "סליחה! לא התכוונתי! לא התכוונתי לפגוע ביהודי..."

ההודי מיהר להסתלק, אך לאחר כמה דקות חזר, ופנה אל אותו ישראלי ושאל: "האם תוכל לעשות לי טובה, ולבוא איתי אל הכפר שלי? יש לי וספה, ואני מבטיח לך שבדרך לכפר, אכנס אתך לכל מיני אתרים מעניינים, שתהנה מהם מאד. הרי באת לכאן כדי להנות - סמוך עלי, ואתה תהנה!"

ההודי פשוט שיגע אותו, עד שלבסוף הסכים. והוא עמד בהבטחתו! הוא הכניס אותו לכל מיני מקומות מדהימים ביופיים, שאמנם העריכו את משך הנסיעה, אבל הדבר היה שווה בהחלט. בסופו של דבר הגיעו לכפר. לפי התנהגותם של התושבים,

שהתייחסו להודי בהדרת כבוד, מסתבר שהוא היה המוכתר של הכפר. הוא הורה לאורח לשבת על ספסל שעמד במרכז הכפר, ולהמתין. הוא בעצמו נסע עם הווספה, ועבר מבית לבית, לקרוא לכל תושבי הכפר להתאסף ולבוא אל הספסל עליו ישב הבחור.

כעבור דקות ספורות התאספו כל תושבי הכפר, הודים כפרים תמימים, סביב מיודעינו הישראלי. ההודי ירד מעל גבי הווספה, השתיק את כלם, ואמר להם:

"האיש שיושב כאן על הספסל הוא מהעם הנבחר! הוא יהודי! הוא חלק מהעם שהאלוקים בחר בו!"

כל הכפריים החלו להתרגש... להזיע... חלקם מהרו להביא פרחים, וחלקם מהרו לבתיהם להביא לו שקדים ואגוזים..

מרב התרגשות הם פשוט לא ידעו מה לעשות עם עצמם... "אני מבקש שתבינו", המשיך הלה לספר את סיפורו האישי, "ישבתי שם, חילוני גמור, עם קוצים ועגילים, ואמרתי לעצמי: על מה הוא מדבר? על מה התרגשות הקהל? מה זה עם נבחר? במה אני שונה מהם? הרגשתי כל כך לא טוב עם זה ונדרתי בליבי: הדבר הראשון שאני עושה כשאחזור לארץ, הוא לברר מה המשמעות של להיות חלק מהעם הנבחר? ממה הם כל כך מתלהבים ומתפעלים? ואכן כששבתי ארצה בררתי על מקום בו אוכל ללמוד על משמעות היותי בן העם הנבחר. שלחו אותי לסמינר של ערכים, וכך החל תהליך חזרתי בתשובה..." עד כאן הסיפור שסיפר.

כל אומות העולם מכירים במעלתו של העם הנבחר. כולם יודעים שהיהודי הוא "בן אלוקים". הבעיה המרכזית היא שאנחנו לא יודעים את זה!

אנחנו לא מכירים בייחודיות שלנו! אנחנו לא מתהלכים עם התחושה הזאת שאנחנו "בני אלוקים!"

במה מתבטא חוסר הידיעה הזאת? - ברצון להיות "כמו כולם"! כולם מתלבשים כך - גם אני רוצה להיות כמו כולם...

זוהי כניעה מוחלטת לעמלק ששאף לכך שבני ישראל לא יכירו במעלותיהם הייחודיות, וישאפו להיות "כמו כולם". הוא ידע היטב כי אין כל סיכוי לשנות את עם ישראל אם הם יקפידו לשמור על היותם "בני אלוקים". כדי לדרדר אותם לשאול תחתיות יש להכניס להם לראש את הרצון והשאיפה לחקות את פלוני, להידמות לאלמוני, להיות "כמו כולם".

לתגובות: leib1964@gmail.com

נזיר דף טו

אליהו הנביא ביקר אצל החתם סופר

ושתה יין

הישמח משה מה שסיפרו ומה שראו אצל החתם סופר בליל הסדר, השיב להם שהאיכר הנ"ל היה אליהו הנביא עליו השלום ולא היתה להם זכות ליתן לו שלום.

ויש מוסיפין שהחסידיים לא רצו אפילו להסתכל עליו והישמח משה אמר להם שלא היה להם זכות לראות את אליהו הנביא זכור לטוב".

[דברים ערבים - הגדה ש"פ שערי זבול, עמוד צ"ג, הרב זבולון המבורגר]

"ידוע מה שהעולם מספרים, שהאדמו"ר הגאון הקדוש מופת הדור מרן הישמח משה זיע"א, שלח חסידים להיות אורחים בליל הסדר אצל רכשבה"ג מרן החתם סופר זיע"א.

כשחזרו, סיפרו שהחתם סופר היה עורך סדר יפה אבל דבר משונה קרה, שבאמצע הסדר נכנס איכר אחד והחתם ספר נתן לו יין ושתה ואח"כ שתה מרן החתם סופר מהיין שלו. אבל החסידים לא נתנו לו שלום לאיכר ומאד התפלאו על זה. כאשר שמע מרן

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם מותר להתפלל לאחר שתיית משקה חריף?

שמסוגל לדבר כיאות לפני מלך, יצא ידי חובה; וכן אם החל להתפלל לא יפסיק באמצע. אולם אם הוא 'שיכור', דהיינו שאינו מסוגל לדבר כיאות לפני מלך, תפילתו נחשבת ל'תועבה' ואינו יוצא ידי חובה, ועליו לשוב ולהתפלל לאחר שיפוג יינו, אם טרם חלף זמן התפילה.

[שו"ע צט, א, ומשנ"ב א, ב וד; בו"מ דרשו, 6]

השותה רביעית (150-86 סמ"ק, לשיטות השונות) יין טהור בבת אחת, או השותה יותר מרביעית - אף שלא בבת אחת, או שהיין מזוג במעט מים, וכן השותה משקה חריף במידה המשכרת כרביעית יין - אסור בתפילת 'שמונה עשרה' עד שתפוג השפעת המשקה לחלוטין, ואף אם הוא רגיל בשתיית משקאות אלו ואינו משתכר כלל מכמות כזו. ובדיעבד - אם הוא 'שתוי' בלבד, דהיינו

מה השתנה בזמננו בנוגע לאיסור התפילה לאחר שתיית יין?

- שיקרא מתוך שכרות ללא הברכות, ולאחר שיפוג יינו יקרא שנית. ואף בנוגע לתפילה, כיון שהיינות שבימינו אינם חזקים כבעבר, 'שתוי' החושש כי עד שיפוג יינו יחלוף זמן תפילה - רשאי להתפלל, וכשמתפלל מתוך סידור רשאי להקל אף כשחש מעט שכרות.

[שו"ע צט, א רג, משנ"ב א ג ח ט יא טז ריז; בו"מ דרשו, 3, 8 ור 11; וראה שם, 9-10; וראה שו"ע קפד, ה]

השתוי והשיכור מיין (ראה הגדרתם לעיל), אסורים בקריאת שמע וברכותיה, ומותרים בשאר הברכות. ויש אומרים שהשיכור אסור לכתחילה בכל הברכות. אולם בנוגע לברכת המזון, אף שלכתחילה יש להזהר שלא להגיע למצב זה, אם השתכר טרם שפֵּרַך - יברך מתוך שכרות; ואם יפוג יינו טרם שיחלוף 'שיעור יעִיכוֹל' (ראה במקורות), יברך שנית. וכן הדין בנוגע לקריאת שמע

האם שינה מועילה תמיד להפגת שכרות?

דעתו יותר. אכן, אם ישן זמן רב - מפילה השינה אף השפעה של שתייה מרובה, והדבר תלוי בכמות השתייה ואורך השינה. והפוסקים הביאו עצות נוספות להפגת היין: סיכת כפות הידים והרגלים בשמן ומלח המעורבים יחד; שאיפת 'טבק'; שתיית חומץ; ואכילת כרוב או שקדים מרים.

[שו"ע צט, ב, ומשנ"ב יג; בו"מ דרשו, 13]

כאמור, השותה רביעית יין נחשב כ'שתוי' ואסור בתפילה, בקריאת שמע וברכותיה, ויש אומרים שלכתחילה אסור אף בברכות. ואמדו חכמינו זכרונם לברכה שאם הולך השתוי מהלך של 'מיל' (1,152-960 מטר, לשיטות השונות), או ישן מעט - פגה השפעת היין; אולם אם שתה יותר מרביעית, אין ההליכה או השינה המועטת מפיגות את היין, ואדרבה הן מטשטשות את

* לפני התפילה צריך האדם להסיח דעתו מכל כעס, צער, ומחשבות טורדות אחרות, ומכל תענוגות העולם; וכן צריך לחשוב מחשבות המכניעות את הלב ומכוונות אותו לאביו שבשמים.
* חובה להתפלל בכוונה, דהיינו לחשוב את פירושן הפשוט של המילים תוך כדי אמירתן. כמו כן, חובה להתפלל בנחת וב'דרך תחנונים', כעני בפתח, וכמבקש רחמים מזולתו.
* אסור לאדם לנשק את ילדיו בבית הכנסת, כדי לקבוע בלבו שאין אהבה כאהבת המקום. ונחלקו האחרונים אם איסור זה אמור רק ביחס לילדיו הקטנים, או בילדיו שבכל גיל, ובכל אדם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד יש לנהוג בקריאת 'שמע ישראל' ב'שנים מקרא'?

אם עושה זאת לאחר קריאת שמע 'שעל המטה', במטרה לשקוע בשינה מתוך הקריאה. ויש שמחמירים בכפילת מילים ופסוקים גם בנוגע ליתר הפרשיות, אבל מותר לכפול את שלוש הפרשיות יחד.

ובקריאת 'שנים מקרא', מותר לכפול אף את הפסוק 'שמע ישראל'; ויש שכתבו, שבפעם השניה יש לקרוא בלחש.

[שו"ע סא, ט-י, ומשנ"ב כב, כד וכה; בו"מ דרשו, 15-16]

אסור לכפול את מילות הפסוק 'שמע ישראל', ואף לכפול את כל הפסוק, כדי שלא ישמע כאילו יש שתי מלכויות בעולם, חלילה. ואם בפעם הראשונה אמר את הפסוק שלא בכוונה הראויה - רשאי לאמרו פעם נוספת, אך בלחש; וכשאין בקרבנו אדם השומע את קריאתו, רשאי לומר את הפסוק פעם נוספת אף בקול רם.

וכמו כן, אסור לכפול אף את כל הפרשה הראשונה יחד, למעט

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il